

Äänitteen nimi: Opet Opinpolulla Podcast 1 FINAL.mp3

Äänitteen kesto: 00:25:55

Merkkien selitykset:

[?] = sanan kirjoitusasusta ei voi olla täysin varma, mutta merkitys on ainakin sinne päin.

Sanan äänityskohta merkitään tekstiin ylös esim. [sana? 00:15:44]

[??] = sanasta ei voinut saada selvää, joten se on täysin epävarma tai sitä ei voitu kirjata ylös lainkaan. Sanan äänityskohta merkitään tekstiin ylös esim. [?? 00:15:44]

[tekstiä] = äänet tai litteroimatta jätetyt kohdat merkitään tekstiin hakasulkeisiin, esim. [naurahtaa] tai [haastattelu keskeytyy hetkeksi, kun haastateltava vastaa puhelimeen]

[äänite alkaa]

Puhuja: Opet opinpolulla.

Tanja Jurvanen: Olen Tanja Jurvanen ja Opet opinpolulla -podcastsarjan ensimmäinen jakso on käsillä. Opet opinpolulla on uudenlainen osaamisen kehittämisen työkalu, jossa noin puolen tunnin ajan keskustellaan asiantuntijan tai asiantuntijoiden kanssa tietystä teemasta. Nyt julkaistavien neljän jakson kantavana teemana on vuorovaikutus ja oppilaan kohtaaminen kouluyhteisössä. Sarjan jaksoja voi käyttää aiheeseen virittäytymiseen, syventymiseen tai vaikkapa vaan kurkistuksena siitä, mitä naapurissa tehdään ja kokeillaan. Sarjan ensimmäisessä jaksossa pohditaan, miten kielitietoinen opetus voisi auttaa oppilaita ja opettajiaakin löytämään yhteisen sävelen. Asiantuntijana meillä on tänään Tampereen yliopiston väitöskirjatutkija Raisa Harju-Autti, kiva, että pääsit tulemaan.

Raisa Harju-Autti: Kiitos kutsusta, kiva olla täällä.

Tanja Jurvanen: Sun tutkimuskohteesi on suomen kieltä opettelevien nuorten kielellisten ja akateemisten taitojen tukeminen perusopetuksessa, eli voisit melkein sanoa, että olet aikamoinen kielitietoisuuden ajattelun superasiantuntija. Mitä oikeestaan tarkoittaa kielitietoinen opetus tai minkälaisia ajatteluita siihen liittyy?

Raisa Harju-Autti: Kielitietoisuus on todella moniulotteinen käsite. Sitä on määritelty hyvin monella eri tavalla eri yhteyksissä, eri tutkimuksissa. Mun oma väitöstutkimus, oikeestaan se on periaatteessa hyvin kapeasti kielitietoisuuteen sidoksissa olevaa, sillä kielitietoisuus on paljon laajempi kuin sitten tämmöset koulun opetuskielen oppimisen tuen tarpeet. Kielitietoisuushan ei oo siis sidoksissa ainoastaan kielten oppimiseen, vaan se on sidoksissa ihan kaikkeen vuorovaikutukseen ja siihen, miten me havainnoidaan maailmaa ja miten me ymmärretään kaikkia ympärillämme. Ja se on sidoksissa myös kokonaisvaltaisesti esimerkiksi opetussuunnitelmien laaja-alaiseen osaamiseen.

Tanja Jurvanen: Kyse on siis oikeestaan ajattelutavasta, ei niinkään yksittäisestä menetelmästä. Tää ei kuulu kielen opetukseen, sanoit siinä tai ei pelkästään kielen

opetukseen ja kielen oppimiseen. Miksi sitten olis tärkeä, että siellä kouluyhteisössä, erilaisissa arjen tilanteissa ajateltas kielitietoisuutta? Tai miten tää vaikuttaa oppilaan minäpystyvyyteen tai itsetuntoon tai jopa kouluun kiinnittymiseen?

Raisa Harju-Autti: Eli, jos me ajatellaan koulua ilman kieltä, niin sitä ei oikeastaan ole. Kaikki meidän ajattelu, kommunikointi, yhteisöllinen toiminta, perustuu kielelle. Ja sen vuoksi kielitietoisuus eli se, että me ymmärretään se kielen merkitys ja kielen vahva läsnäolo kaikessa siinä, mitä me tehdään, niin se on ihan keskeisessä asemassa.

Tanja Jurvanen: Ja sun kanssa ollaan joskus puhuttu myös murteista ja siitä, että itse asiassa meillä on Suomessakin monta erilaista murretta ja murreilmaisuja, jopa siellä lasten maailmassa. Käytiin hippaleikistä ja toinen, mikä oli meillä semmonen sana, mitä pohdittiin, niin pyörän tavarateline, jolle on erilaisia termejä siellä ympäri maata. Eli, kielitietoisuus ei pelkästään kosketa tämmösiä maahanmuuttotilanteita oppilaita, vaan siitä vois olla hyötyä ihan kaikille oppilaille ja meille opettajillekin varmasti. Miksi se on tärkeä, että kaikki ajateltas tällain vähän niinkun kielitietoisuuden näkökulmasta?

Raisa Harju-Autti: Tosi hyvä huomio sulta tuo, että kielitietoisuus herkästi mielletään asiaksi, joka on kytköksissä tämmöseen kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen, nimenomaan maahanmuuttajakielten läsnäolon myötä. Ja toi hippa, litta ja natta vai mikä se oli se yks esimerkki, niin se on just kuvastaa hyvin sitä, että meillä Suomessakin on tämmöstä kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta ihan itsessään. Sit meillä on omat vähemmistökielet kansallisella tasolla. Ja vaikka me ollaan virallisesti kaksikielinen maa, niin mehän ollaan alueellisesti hyvin yksikielisiä ja sen vuoksi tämmönen kielen ja kielen rekistereiden, eli eri käyttöyhteyksissä on eri tapoja käyttää kieltä ja silloin puhutaan kielen rekistereistä. Niin kaikkien näiden tarkastelu siellä koulukontekstissa on hyvin tärkeää, et tullaan tietoiseksi siitä, miten kieli käyttäytyy eri tilanteissa. Esimerkiksi se, että on tärkeä käydä läpi vaikka sitä, että minkälaisia sähköpostiviestejä voi kirjottaa vaikkapa opettajalle ja miten se eroaa Snapchat-keskustelusta kavereiden kanssa. Ja se, että se kielen kontekstisidonnaisuus, tilannesidonnaisuus kielen käyttöyhteyksien tarkastelun suhteen, niin koulu on oikeastaan tärkein paikka, missä sitä voi tehdä opettajien johdolla. Sen vuoksi opettajien täytyy tietysti olla hyvin tietoisia myös itse siitä, että miten ne kieltä käyttää.

Tanja Jurvanen: Eli, oikeastaan siellä koulussa on monenlaisia kieliä, vaikka ajateltas, että me puhutaan vaan, vaikka suomenkieltä. Niin siellä on se koulun kieli ja opettajien kieli ja oppilaiden kieli ja sitten on nää kaikki sosiaaliset mediat ja sähköpostit ja muut. Tietysti siinä on niinkun hirvittävän paljon kaikkia kieliä sekaisin, niin miten tässä sekamelskassa sitten selviää?

Raisa Harju-Autti: Täydennän tuota sun hienoa listaa vielä oppiaineiden sisältökielellä, eli esimerkiksi fysiikan kieli on hyvin erilaista, kuin vaikka kotitalouden kieli. Ja se, että kielestä pitää puhua myös muiden, kuin niin sanottujen nimettyjen kieliaineiden kohdalla. Matematiikan kielestä on tehty paljon tutkimuksiakin ja sitten siitä, että se kieli käyttäytyy eri tilanteissa eri tavalla. Oikeastaan yks semmonen hyvä nyrkkisääntö mun mielestä on, että kukaan ei puhu sitä koulua ensimmäisenä kielenään. Meillä on koteja, joissa sitä koulun kieltä puhutaan ehkä enemmän, mut sitten meillä on myös koteja, joissa lapset ei välttämättä niin pääse esimerkiksi harjottelemaan niitä koulussa käytettyjä sanoja. Sit jos

me otetaan tarkasteluun, vaikka ihan jo joku alakoulun oppikirja jostakin oppiaineesta, sanotaan nyt vaikka historiasta. Niin se oppikirjateksti on hyvin paljon erilaista verrattuna semmoseen oppilaan arkikieleen.

Tanja Jurvanen: Muistan sun kanssa joskus aikasemmin keskustelleeni, sulla oli tällöinen opettajat pelaa Aliasta -esimerkki. Se havahtutti mut ainakin itse miettiin tätä niin sanottua tiedon alojen kieltä aika vahvasti. Eli, varmasti opettajat käyttää siellä koulussa sitä koulukieltä, koulun kieltä ja varmaan aineenopettajat sitten vielä sen oman aineensa tiettyä sanastoo. Ja sitä kun käyttää joka päivä, niin siihen tulee, sen kans tulee aika tutuksi ja varmasti sitä käyttää sitten niin, että ei välttämättä muista avata niitä termejä muille. Tää Alias-peli jotenkin jäi mulle mieleen semmosena hyvänä esimerkkinä, jossa opettaja vois asettua sen oppilaan rooliin. Voit vähän kertoo ite Alias-pelistä enemmän, koska mä muistan vaan, että se esimerkkinä sykehdytti mua tosi paljon ja miks opettajan täytyy sitten välillä vähän niinkun asettua sinne oppilaan rooliin.

Raisa Harju-Autti: Kiva, että se esimerkki tuntu toimivalta. Eli, varsinkin jos on joku oppiaine, johon on erikoistunut, luokanopettajilla voi olla eri tällöisiä aineenopettajan kelpoisuuksia ja sitten aineenopettajat tietysti on vielä syvällisemmin kouluttautuneet jonkun tietyn oppiaineen opettamiseen. Siinä Alias-pelissä on keskeistä siis valita omasta oppiaineestaan tärkeä, keskeinen, mutta melko haastava termi ja sitten voi esittää kysymyksen jonkun toisen aineen opettajalle, että osaako hän kuvailla, mitä se oppiaineen termi tarkoittaa. Aika herättävä kokemus se oli, sekä itselle, että näille koulutukseen osallistuneille, että korkeasti koulutetut aineenopettajat eivät välttämättä osanneet selittää niitä toisen oppiaineen termejä. Ja kun ajattelee, mitä kaikkea oppilaat joutuvat sitten ottamaan haltuun, niin siinä on aika iso työ.

Tanja Jurvanen: Koulupäivän aikana varmaan kieltä pitää oppilaan vaihtaa aika usein ja tosiaan sitten, jos se ei oo, se oppilaan koti ei esimerkiksi voi sitä tukea hyvin sitä koulun kieltä, niin varmaan siinä on tosi paljon semmosia haasteita. Voiko opettaja jotenkin havainnoida tai huomata sieltä omasta ryhmästä tai luokastaan tällöisiä oppilaita, jotka ehkä tarvis vielä vähän enemmän sitten tähän kielelliseen puoleen tukea?

Raisa Harju-Autti: Joo. Ensinnäkin tosiaan se, että kielitietoisuus, jos se on läsnä siellä luokassa, opettajan pedagogisissa ja didaktisissa valinnoissa, esimerkiksi sillä tavalla, että pyritään havainnollistamaan ja tarjoamaan esimerkiksi graafeja ja kuvia oppimisen tueksi, niin sehän ei haittaa ketään. Siitä on hyötyä ihan kaikille, myös sitä koulun opetuskieltä sujuvasti hallitseville oppilaille. Ensiarvoisen tärkeänä näkisin kuitenkin opettajien kollegiaalisen yhteistyön ja jos esimerkiksi on suomi toisena kielenä -opettajia, kielten opettajia, erityisopettajia, jotka tuntee oppilaita, niin siinä mielessä sen pedagogisen tuen järjestämisen kannalta se oppilaan kielitaidon tason huomioiminen on kyllä todella merkittävässä asemassa.

Tanja Jurvanen: Onko teillä jossain tai onko sulla jossain joku vinkkipankki tai joku lista, mistä vois sitten saada apua, että miten sitä kielitietoisuutta vois ihan siinä arjen tilanteissa kaikille tukea tai miten tällöinen opetus sitten järjestettäisiin?

Raisa Harju-Autti: Verkossa löytyy nyt jo tosi paljon hyödyllisiä, monipuolisia vinkkipankkeja. Esimerkiksi tämmönen Turun yliopiston koordinoima kielitietoisuuden opettajuuden ja opettajakoulutuksen hanke, joka meillä oli käynnissä 2017 vuodesta viime vuoteen saakka. Niin meiltä löytyy verkosta edelleen materiaalia. Sieltä löytyy muun muassa kielitietoisuuden opetuksen kuvakortit, jotka voi printata omaan käyttöön ja ne on siellä yhdeksällä eri kielellä. Löytyy osoitteesta dived.fi. Sen lisäksi esimerkiksi Turun yliopistolla on myös tämmönen Minästä kiinni -, ja Kielestä koppi -kirjapari, josta löytyy valtavasti erilaisia harjoituksia eri luokka-asteille.

Tanja Jurvanen: Dived-hankkeen tiimoilta on taidettukin joskus sun kanssa istua saman pöydän ääressä. Mitä sä ajattelet, että tää on kuitenkin tosi tärkeä asia ja ajankohtainen ja tietyllä tavalla varmaan, nyt ehkä vähän vedän mutkia suoraks, mutta vois jopa aiheuttaa semmosta jonkin näköistä oppimisvajettakin siellä koulussa, jos puhutaan paljon sellasista asioista, joista oppilaat ei mitään ymmärrä. Minkä takia tää kuitenkin tuntuu olevan vielä vähän niinkun lapsen kengissä vai onko se? Sinä olet tätä vähän ehkä tutkinut tarkemmin tai ainakin ehkä tiedät, että onko tää, kuinka huomioitu siellä koulun arjessa?

Raisa Harju-Autti: Hirveän hyvä kysymys. Tässä on varmasti paljon alueellisia eroja. Sitten tässä on eroja koulujen välillä. Paljon on esimerkiksi rehtoreiden pedagogisesta johtamisesta kiinni, että miten tämmönen melko uus käsite, eli kielitietoisuuden käsitteen on tullut opetussuunnitelmien perusteteksteihin vasta nyt, esimerkiksi POPS:iin, perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin vuonna 2014. Yhtenä syynä tähän voi olla myös se, että meillä on aika perinteisesti mielletty kieliaineiden kuuluvan kielten aineenopettajille. Itse oon koulutukseltani englannin ja ruotsin aineenopettaja ja ajattelen jotenkin niin, että varsinkin silloin, kun olin ite ala-astelainen, eli kasarilla, niin silloinhan kielten aineenopetuksesta vastas aina kielten opettajat. Ja usein näin on edelleen. Tääkin riippuu, kunnittain vaihtelee siis tää, että joissakin kunnissa alakoulun puolella luokanopettajat opettaa vieraat kielet myös. Toki heillä on siihen kelpoisuus luokanopettajan koulutuksen puolesta. Mutta tää tosiaan, että kielitietoisuus, koska se sanana jo alkaa kielipainotteisesti, niin sillä ehkä helposti saadaan semmonen kahtiajako aikaiseksi, että se ei ehkä kuulu kaikille, vaikka OPS sitä kuitenkin velvoittaa.

Tanja Jurvanen: Eli, tavallaan tää, vähän mistä sun kanssa puhuttiin tää koulukieli ja käsitteiden ymmärtäminen, niin ehkä tämän kielitietoisuus-käsitteen kanssa on vähän käynyt niin, että sitä ei oo oikeesti ymmärretty, mistä on kysymys. Et varmasti moni hyödyntää sitä omassa pedagogiikassaan, mutta ehkä sitten se käsite on jäänyt vähän hämärän peittoon.

Raisa Harju-Autti: Hyvä huomio tuo, että moni sitä hyödyntää pedagogiikassaan. Varmasti opettajilla on todella kielitietoisia toimintatapoja, joita he ei välttämättä osaa nimetä kielitietoisiksi. Mutta se, että sen käsitteen, kielitietoisuuden käsitteen tarkastelu ja sitten reflektointi sen käsitteen ja oman toiminnan jotenkin vuorovaikutuksellisesti, sen niinkun havainnoiminen, niin vois edesauttaa myös sitä koko työyhteisön kielitietoisuuden toimintakulttuurin syntymistä.

Tanja Jurvanen: Me ollaan tässä aika paljon puhuttu käsitteistä ja termeistä ja semmosista, niin itse ainakin muistan, että omana kouluajanani aika monessa reaaliaineessa varsinkin,

siinä kokeessa oli tämmönen selitä sanat -osio, niin onko se jo sun mielestä kielitietoista opetusta, että pitää osata selittää niitä sanoja?

Raisa Harju-Autti: Jos se on vasta koekysymyksenä, niin sitten ei. Eli tavallaan se, että sanojen selittämistä, niin sitä pitäis ohjatusti harjotella jo siellä oppitunnilla. Eli ei niin, että kokeessa vaaditaan jotain sellasta, mitä ei oo tunneilla harjoteltu.

Tanja Jurvanen: Tunnistan tämän ihan tuolta omien lastenikin maailmasta, että hyvin mielenkiintoisia selityksiä ja mielle yhtymiä lapsilla näistä termeistä kyllä aika usein tulee sitten mieleen. Miten sitten opettaja vois lähteä liikkeelle, jos nyt tuntuu siltä, että vois ehkä omia menetelmiään tai omaa ajatteluaan lähteä jollain tavalla uudistaan tai miettiin, niin minkälaisia apukeinoja sulla olis tarjota? Tai vinkkejä, et miten lähtee liikkeelle?

Raisa Harju-Autti: Siihen on varmasti niin monta tapaa, kuin on opettajaakin. Ensisijaisesti jotenkin kannustaisin siihen kollegiaaliseen yhteistyöhön ja siihen, että sitä työyhteisössä jotenkin mietittäis. Esimerkiksi sieltä Dived-sivustolta löytyy semmonen kielitietoisuuden opetuksen bingo, jonka vois ottaa vaikka kahvihuoneeseen ja sitten lähteä purkamaan sitä ikään kuin niin päin, että mitä jo teen, missä voisin vielä kehittyä ja ylipäänsä se, että miten minä ymmärrän kielitietoisuuden pedagogiikan. Jenni Alisaari ja Leena-Maria Heikkola viime vuonna julkaistussa Kasvatus-lehden artikkelissa käänivät tämmösen kielellisesti vastuullisen pedagogiikan viitekehityksen suomenkieliseen muotoon. Siinä oikeestaan, siinä pohditaan opettajan orientaatioita ja sitten tietoja ja taitoja. Eli opettajilla täytyy olla semmonen halu edistää kielen oppijoiden asioita mukaan lukien siis niitä koulun opetuskieltä sujuvasti puhuvien terminologian oppimista ja niin edelleen, mutta sitten täytyy olla myös ihan tämmöstä ymmärrystä toisen kielen oppimisen periaatteista. Myös se, että itse ymmärtää sen, että ne luokahuoneissa käytetyt termit ja ylipäänsä se luokahuonepuhe on erilaista, kuin se välituntipuhe.

Tanja Jurvanen: Eli opettajakin vaihtaa siinä vähän ehkä kieltä sitten oppitunnin jälkeen tai oppituntien välillä. Luokanopettajilla tietysti haasteena se, että kieltä pitää vaihtaa usein aika montakin kertaa siinä päivän aikana. Kuka sun mielestä tai ketkä siellä koulussa ikään kuin johtaa tätä tämmöstä prosessia, tai kenen vastuulla se on huolehtia siitä, että huomioidaan tää kielitietoisuus? Rehtorihan käytännössä vastaa aina kaikesta, mutta rehtorilla on niin monta muutakin asiaa, niin onko tää joku semmonen tietty ryhmä vai miten tää johdetaan sitten? Puhuit pedagogisesta johtamisesta tuossa aluks.

Raisa Harju-Autti: Mikäli oon oikein ymmärtänyt, niin äidinkielen ja suomi toisena kielenä kirjallisuuden opettajille on ikään kuin vähän ylhäältä ehkä annettu tämmöstä mandaattia toimia kielitietoisuuden opetuksen lähettäläin. Mutta sillonkin siinä sitoudutaan ehkä liikaa sinne kieliaineisiin. Eli vahvistetaan ikään kuin sitä kahtiajakoa, että kielten opettajat hoitaa. Sen vuoksi jotenkin näkis, että ihanteellisinta olis, että olis niinkun muidenkin oppiaineiden kielitietoisuudesta innostuvia opettajia, jotka lähtis sitten tiiminä edistämään. Myös vieraiden kielten ja ruotsin opettajat on tässä varmasti avainasemassa.

Tanja Jurvanen: Eli olis hyötyä, jos siinä olis tämmönen moniammatillinen tiimi ja kollegiaalinen tuki, mistä oot nyt tässä paljon puhunut. Eli mikäli olen ymmärtänyt oikein, niin kielitietoisuus kuuluu siellä koulussa kaikille, se ei varsinaisesti oo mikään yksi

opetettava asia eikä varsinaisestikaan mikään yksi jippo, millä tämä asia ratkaistaan, vaan se on oikeastaan ajattelutapa, joka täytyisi siellä koululla ottaa käyttöön ja ylläpitää sitä keskustelua siitä. Se ei riitä, että me päätetään elokuussa, että nyt tämä on kielitietoinen ja sitten se on toukokuuhun asti sitä, vaan että sitä keskustelua pitää käydä siellä jatkuvasti. Millä ajalla, se on se ikuinen kysymys. Onko sulla jotain käytännön esimerkkejä siitä, että miten tätä on kouluissa viety eteenpäin?

Raisa Harju-Autti: Sen tiedän, että esimerkiksi meidän hankkeen puitteissa oli meidän hankkeesta tutkija paikalla koulussa seuraamassa oppituntia ja hän antoi sitten palautetta oppitunnin jälkeen. Eli ikään kuin opetusharjoittelu 2.0. Me opettajat taidetaan olla vähän sellasia, että kun se opetusharjoittelu on tehty, niin sen jälkeen ei sitten välttämättä oteta luokkaan muita. Mutta tämmöinen yhteisopettajuus ja sellanen, se tiedon rakentelu yhdessä tämmösen sosiokulttuurisen oppimisteorian mukaan. Eli se, että jos pystyy järjestämään niin, että menee vierailemaan toisen opettajan tunneille ja antaa palautetta ja sitten keskustelee toimintatavoista, niin se. Nää on kaikki aikakysymyksiä, mutta toisaalta ne on myös sitä oman ammatillisen osaamisen kehittämistä, joka toisaalta sitten varmasti voi myös tukea sitä työssä jaksamista.

Tanja Jurvanen: Ja ihan varmasti uskoisin, että jossain kohtaa maksaa ikään kuin itsensä takaisin sitten monessa kohtaa. Tää on varmaan semmonen asia, mikä meillä on vielä vähän kehittymässä ja niinkun sanoit, niin opetusharjoittelu-sanalla ei meidän opettajien korviin ole kovin hyvä kaiku valitettavasti. Jos loppuun vielä tiivistäisit muutamia semmosia sun mielestä tän kielitietoisuuden tärkeimpiä asioita. Mistä lähtee liikkeelle tai miten tätä asiaa vois avata siellä koululla?

Raisa Harju-Autti: Opettajien vai oppilainen näkökulmasta, jos saan tämmösen tarkentavan kysymyksen vielä esittää?

Tanja Jurvanen: Ehkä ensin opettajien näkökulmasta, mutta toki, kun oppilaat ja opettajat toimii samojen seinien sisällä, niin hassua niitä on lähteä kauheesti erotteleen toisistaan.

Raisa Harju-Autti: Toivoisin, että opettajat ottais tässä semmosen mukavan, keskusteltavan asian. Ihan semmosen kahvipöytäkeskusteluasian niin, että jotenkin se oma suhde kielitietoisuuteen kirkastuis. Monet kysyy just semmosia arkea helpottavia työkalupakkeja, mitkä on tosi tärkeitä. Mutta se, että jotta niihin työkaluihin, joita esimerkiksi netissä on tarjolla, jotta niihin pääsee käsiksi, niin ehkä on hyvä ensin tulla tutuksi sen käsitteen kanssa. Oppilaiden kanssa taas sitten ehkä just se kaikkien läsnä olevien kielten arvostaminen ja se, että annetaan mahdollisuuksia oppilaille käyttää sitä omaa vahvinta kieltä oppimisessa. Eli se, että jos nyt menisin itse Kiinaan, niin varmasti käyttäisin paljon suomea kiinan opiskeluun. Ja se, että tutkimukset tukee sitä, että kun oppilaat saa käyttää niitä omia kieliään, niin se tehostaa oppimista. Eli semmosen monikielisen pedagogiikan salliminen ja se kielten salliminen ja hyväksyminen ja rohkaiseminen siihen, että kaikki kielet on arvokkaita ja kaikkia kieliä voi käyttää, niin se on tosi tärkeä.

Tanja Jurvanen: Mikäli mä oikein tästä nyt vähän niinkun tulkitsen rivien välistä, niin myös semmonen ajan antaminen itselle ja armollisuus, että tää ei oo asia, minkä ehkä omaksuu

viikossa eikä kahdessa, vaan tää ehkä vaatii vähän enemmän aikaa siellä työyhteisössä ja pienin askelin tämänkin asian äärellä edetään. Vai olenko ymmärtänyt jotain aivan väärin?

Raisa Harju-Autti: Joo, pienin askelin. Pienin, mutta uteliain askelin ehkä. Eli toivoisin, että kaikki antais kielitietoisuudelle mahdollisuuden, koska se on aika semmonen maailmoja avaava käsite kuitenkin.

Tanja Jurvanen: Kyllä varmasti näin ja ainakin itse, mitä oon asiaa pohtinut ja pyörittänyt, niin joka kerta jotakin uutta sieltäkin aina löytyy. Kiitos Raisa näistä innostavista ajatuksista ja varmasti moni sai näistä apua ja tukea. Kenties johonkin uuden suunnan löytämiseen tai sitten vahvistaa niitä olemassa olevia toimintamalleja, mitä siellä arjessa on. Tässä oli Opet opinpolulla -sarjan ensimmäinen podcast-jakso. Seuraavassa jaksossa keskustellaan haastavan oppilaan kohtaamisesta ja äänessä on taas uudet asiantuntijat.

Puhuja: Opet opinpolulla.

[äänite päättyy]